

Szakmai beszámoló 2021

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER program helyi megvalósítására 2008-ban létrehozott közhasznú vidékfejlesztési civil szervezet. A „LEADER helyi akciócsoport” cím birtokosaként az Egyesület egyik legfontosabb feladata a LEADER stratégia előkészítése és megvalósítása működési területén, Zalaszentgrót térségének 30 településén. 2021. év során az Egyesület folytatta a 2014-2020-as időszak LEADER programjának lebonyolítását, továbbá lezárta egy H2020 nemzetközi projektnek és egy LEADER térségek közötti együttműködési projektnek a megvalósítását.

1

Az Egyesület tevékenységei alapvetően 3 csoportra oszthatók:

1) Stratégiai tervezés

Alulról építkező LEADER Stratégia kidolgozása – a térség adottságainak, igényeinek megfelelő fejlesztési célok meghatározása.

2) Projektgenerálás, pályázatkezelés

A helyi stratégia megvalósítását szolgáló projektek kiválasztása és azok támogatása, mentorálása.

3) Vidékfejlesztés

A helyi közösség különböző társadalmi-gazdasági szereplőinek bevonása, partnersége. Hálózatépítés, Közösségépítés, Innováció, Együttműködések, Tapasztalatcsere, Kommunikáció, Információs portál működtetése.

2021-ban az Egyesület az alábbi tevékenységeket látta el.

1. Stratégiai tervezés

A térségben 2022. december 31-ig felhasználható 500 millió forint LEADER forráshoz kapcsolódó fejlesztési célokat az ún. Helyi Fejlesztési Stratégia (röviden: HFS) tartalmazza.

A Zala Termálvölgye Egyesület tervezési területének települései:

Alibánfa, Almásháza, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kemendollár, Kiszgörcs, Kiszvársárhely, Ligetfalva, Mihályfa, Nagygörbő, Óhíd, Pakod, Pókaszeptek, Sénye, Sümegecsehi, Szalapa, Tekenye, Tilaj, Túrje, Vindornyaszőlős, Zalabér, Zalacsány, Zalaszentgrót, Zalaszentiván, Zalaszentlászló, Zalaszentlőrinc, Zalavég

A 2016. május 18-án elfogadott Stratégia ezidáig három alkalommal módosult: 2017-ben forráselvonás miatt, 2018-ban a LEADER felhívásokhoz kapcsolódó tartalmi okokból, 2021-ben pedig forrásbővülés miatt. A Stratégia és a kapcsolódó pályázati felhívások tervezése, módosítása az Egyesület Tervezői Csoportja és elnöksége koordinálása mellett zajlott. A Stratégia tervezéssel kapcsolatos információk folyamatosan közzétételre kerültek az Egyesület honlapján.

2. Projektgenerálás, pályázatkezelés

Valamennyi LEADER pályázati felhívás meghirdetésre került 2017. év végén összesen 312 millió Ft kerettel. 2022-re a felhívások összkereke 500 millió forintra bővült a Stratégiával összhangban. A pályázatadás legfontosabb adatai:

- **VP-19.2.1.-99-6-17 Közösségfejlesztési kulcsprojektek**
  - 39 db beadott projekt, ezek közül 32 db támogatott, 4 db visszavont, 2 db támogatástól elállt és 1 db jogosultsági vizsgálat alapján elutasított. A forráskeret 114.919.470 Ft, a

lekötés állása **106%**. A kifizetések összege eddig 94.782.995 Ft. A pályázatás 2021. évben lezárult.

- VP-19.2.1.-99-7-17 Innovatív gazdaságfejlesztési projektek támogatása
  - 11 db beadott pályázat, ezek közül 7 db támogatott, 2 db visszavont, 1 db támogatástól elállt, 1 db rangsorolás után elutasított. A forráskeret 124.859.404 Ft, a lekötés állása **110%**. A kifizetések összege eddig 37.676.721 Ft. A pályázatás 2021. évben lezárult.
- VP-19.2.1.-99-8-17 Nyitott Porta hálózati projektek
  - 7 db beadott pályázat, ezek közül 7 db támogatott. A forráskeret 35.490.412 Ft, a lekötés állása **96%**. A kifizetések összege eddig 3.839.741 Ft. A pályázatás 2022. évben is folytatódik.
- VP-19.2.1.-99-9-17 Nyitott Porta hálózathoz kapcsolódó egyedi projektek
  - 58 db beadott pályázat, ezek közül 30 db támogatott, 9 db visszavont, 2 db jogosultsági vizsgálat alapján elutasított, 8 db támogatástól elállt és 9 db ügyintézés alatt áll. A forráskeret 132.401.984 Ft, a lekötés állása **57%**. A kifizetések összege eddig 33.924.247 Ft. A pályázatás 2022. évben is folytatódik.
- VP6-19.2.1-99-12-21 Helyi fejlesztések támogatása [MIKROVÁLLALKOZÁSOK]
  - 7 db beadott pályázat, ezek közül 5 db támogatott, 1 db támogatástól elállt és 1 db rangsorolás után elutasított. A forráskeret 27.650.160 Ft, a lekötés állása **105%**. A kifizetések összege eddig 0 Ft. A pályázatás 2022. évben lezárul.
- VP6-19.2.1-99-13-21 Helyi fejlesztések támogatása [ÖNKORMÁNYZATOK, CIVIL SZERVEZETEK]
  - 11 db beadott pályázat, ezek közül 11 db támogatott. A forráskeret 65.028.231 Ft, a lekötés állása **110%**. A kifizetések összege eddig 0 Ft. A pályázatás 2022. évben lezárul.

Az Egyesület 2021-ben 6 db pályázati tájékoztató fórummal, 5 db kötelező pályázati konzultációval és személyes tanácsadással segítette a LEADER pályázókat.

Az Egyesület munkatársainak feladata a beadott LEADER pályázatok ügyintézése, hiánypótlóztatása, értékelése, amely folyamatot a Magyar Államkincstár és a Kormányhivatal munkatársai útmutatókkal, állásfoglalásokkal segítenek elsősorban. A már nyertes pályázatok vonatkozásában folyamatos feladatot jelent a mérföldkő időpontok és műszaki tartalom módosulások okán beadott változás-bejelentések feldolgozása, jóváhagyása. 2021. évben 33 db változás-bejelentés ügyintézésére volt szükség. Ezen pályázati ügyintézési feladatok ellátása a beszámolási időszakban is kitöltötte a munkaszervezeti dolgozók munkaidejének túlnyomó részét.

Elmondható, hogy a túlbonyolított eljárásrend miatt a többi Vidékfejlesztési Program kiíráshoz hasonlóan a LEADER program pályázatás menete is rendkívül lassú. Sok hónapos folyamat, amíg egy beadott pályázat kapcsán a pályázó kézhezkapja a támogatási döntést és hozzákezdhet a projekt megvalósításához. A munkaszervezet törekszik arra, hogy az átfutási idő rövidüljön, optimális esetben 3 hónapra csökkenjen. Az eddigi adatok alapján a leügyintézett pályázatoknak csak a 16%-a került elutasításra vagy visszavonásra, 84% esetében folyamatban van a nyertes pályázat megvalósítása.

Fontos kiemelni, hogy a térségbeli LEADER pályázók is egyre nagyobb számban vonják vissza támogatási kérelmeiket és állnak el nyertes pályázatok megvalósításától. Ennek oka a legtöbb esetben a jelentős drágulás az eszközbeszerzéseknél és különösen az építkezéseknél. Az is megfigyelhető, hogy a helyi pályázók jellemzően a projektek mérföldkő dátumainak későbbi időpontra történő kitolásával, kimentési kérelmekkel próbálják kezelni a finanszírozásban, kivitelezésben felmerülő problémáikat.

3. Vidékfejlesztés

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER módszer alapelvei alapján, az alapszabályában rögzített célok szerint folytatta vidékfejlesztő munkáját működési területén.

2021. évben az Egyesület a LEADER program koordinációján túl, 2 db pályázat megvalósításán dolgozott:

- „SMARTCHAIN - Az innováció vezérelt és okos megoldások elérése felé a rövid élelmiszerláncoknál” című H2020 nemzetközi kutatási projekt. A projekt keretében a Nyitott Porta együttműködés, mint rövid élelmiszerlánc esettanulmány kerül megvizsgálásra. A projekt 2021. augusztus 31-án zárult. A beszámolási időszakban egy online workshopra, 3 db promóciós gazda interjú elkészítésére, egy országos konferencián való megjelenésre, valamint különböző adatszolgáltatásokra került sor.
- „Balatoni helyi termék - fejlesztő műhely” című LEADER térségek közötti együttműködési projekt az Élhető Balaton-felvidékért Egyesülettel, a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesülettel és a Hévíz-Balaton-Zalai Dombhátak Leader Egyesülettel együttműködésben. A projekt 2021. júliusban zárult. A beszámolási időszakban az Egyesület házigazdája volt egy tanulmányútnak, továbbá részt vett két térségen kívüli tanulmányúton és egy zárórendezvényen.

A térségben kiemelt fejlesztési cél a helyi termék előállítók támogatása, a helyi termék fogyasztás ösztönzése. A 2015. évi térségi helyi élelmiszerrendszer elemzés alapján az Egyesület célul tűzte ki egy tematikus együttműködés, a **Nyitott Porta program** elindítását. A hálózatban térségi helyi termék előállítók, gazdák és agroturisztikai szolgáltatók vesznek részt. A több évig tartó előkészítő munka eredményeképpen az első, 2018. tavaszi minősítés keretében 16 nyitott porta teljesítette a hálózat által kidolgozott minőségi kritériumokat. 2021. évben tavasszal és ősszel került sor újabb minősítésekre, amely eredményeképpen a hálózati tagok száma 29-re nőtt. A hálózati tag porták rendszeresen hirdetnek meg nyitott napokat és eseményeket az együttműködés közös felületén: www.nyitottportak.hu. A hálózat fejlesztését segíti a LEADER Stratégia 8. és 9. intézkedése, továbbá kapcsolódnak hozzá az Egyesület által beadott egyéb saját pályázatok. A beszámolási időszakban az Egyesület két Hálózati Tanács ülést szervezett, ezen túl személyre szabott tanácsadással, gazdálátogatásokkal ösztönzi a térségbeli termelők csatlakozását a programhoz. A hálózat szempontjából kiemelkedő esemény volt a két hétvégén, 2021. július 30 – augusztus 1. és augusztus 6 – 8. között szervezett Nyitott Porták Éjszakai akció.

A COVID-19 sajnos a Nyitott Porta programra is kedvezőtlenül hatott. Ez különösen két területen érzékelhető. Egyrészt a Nyitott Porta gazdák nem tudták a szükséges mértékben a portájukat a vendégek előtt megnyitni, másrészt azok a Nyitott Porta műhelytalálkozóik is elmaradtak, amelyek a célja a hálózat továbbfejlesztése lett volna.

Az Egyesület igyekszik a **térségen belüli és térségen kívüli szakmai kapcsolatait** erősíteni. Ennek érdekében részt vett például a Nyugat-dunántúli régió akciócsoportjainak találkozóin, a térségbeli civil szervezetek által szervezett szakmai rendezvényeken, de az Egyesület szívesen fogadta házigazdaként a térségben más térségek tanulmányutak csoportjait is.

Természetesen a vírushelyzet jelentősen érezte a hatását a szakmai rendezvényekre. Általánosságban elmondható, hogy a személyes jelenléteket igénylő konferenciák, tanulmányutak és műhelytalálkozóik elmaradtak, néhányukat a szervezők az online térbe helyezték át. A személyes találkozások hiánya a vidékfejlesztés szereplőinek szakmai párbeszédére is rányomta a bélyegét.

Az Egyesület működtetése

Az Egyesület tevékenységei megvalósításának finanszírozását, az iroda fenntartását, a munkatársak alkalmazását túlnyomórészt a LEADER program lebonyolításához kapcsolódó működési támogatás teszi lehetővé. Éppen ezért a szervezet működtetésében mindenkor fontos szempont a LEADER program feltételeinek való megfelelés, az Irányító Hatóság útmutatásainak követése.

Az Egyesület által fenntartott irodában (8790 Zalaszentgrót, Batthyány L. u. 13.) alából 4 fő munkavállaló dolgozott (1 munkaszervezet vezető, 2 projektmenedzser, 1 pénzügyi referens), amely létszám szinkronban van a LEADER pályázatok ügyintézésével kapcsolatos megnövekedett feladatokkal. Ez a létszám az év során 3 főre csökkent.

2021-ban a COVID-19 járvány miatt az egyesület munkatársai egyes időszakokban elektronikus úton, e-mail-en, telefonon és egyéb online eszközökkel látták el feladataikat. Amennyiben személyes találkozásokra volt szükség, például az ügyfelekkel, akkor mindenkor megtörtént a megfelelő távolságtartás és egyéb biztonsági intézkedések foganatosítása. A vírus elleni védekezés legfontosabb eszközei az Egyesület számára például a maszkhasználat megkövetelése, a kézfertőtlenítés voltak.

Az Egyesületben a taglétszám 101 fő ill. szervezet volt. 2021-ben a közgyűlés 2 alkalommal, a 7 tagú elnökség és a 3 tagú Felügyelő Bizottság 7, illetve 1 alkalommal ülésezett. Az Egyesület döntéshozó és ellenőrzési szerveinek tagjai társadalmi munkában, tiszteletdíj nélkül látják el feladataikat.

Az Egyesület év végi közgyűlésén tisztújításra került sor az Elnökségben és a Felügyelő Bizottságban. A tisztségviselők 3 évre kerültek megválasztásra.

Kelt: Zalaszentgrót, 2022. május 6.

Guitprechné Molnár Erzsébet
elnök

Szabó Tibor
munkaszervezet vezető